

MINISTERSTWO
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Podsekretarz Stanu
Elżbieta Seredyn

DPS-IX-0702-1-MB/13

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 21.03.13.

nr. 1253 podpis. *Borusewicz*

Warszawa, 19 marca 2013r.

p. p. Rojek
SEKRETARIAT
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 21.03.13.
nr. 2233 podpis. *[Signature]*

Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku,

Odpowiadając na oświadczenie skierowane do Pana Władysława Kosiniaka-Kamysza Ministra Pracy i Polityki Społecznej, złożone przez Panią Alicję Chybicką-Senator RP na 27. posiedzeniu Senatu w dniu 21 lutego 2013r. w sprawie podjęcia interwencji i pomocy ludziom ciężko chorym, bez jakiegokolwiek pomocy finansowej mających przepracowanych kilkanaście czy kilkadziesiąt lat, uprzejmie wyjaśniam, że osobom i rodzinom, których sytuacja życiowa jest trudna, pomocy udzielają ośrodki pomocy społecznej w miejscu zamieszkania.

Zasady i tryb udzielania wsparcia określa ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2013r., poz.182 oraz z 2012r., poz.1544 i 1548).

Na podstawie art. 8 w/w ustawy prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej ustala się przez porównanie dochodu osoby lub rodziny z odpowiednim kryterium dochodowym. Od dnia 1 października 2012r. dla osoby samotnie gospodarującej kryterium dochodowym jest dochód nieprzekraczający kwoty 542 zł, dla osoby w rodzinie – kwoty 456 zł, dla rodziny - sumy kwot kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. Obok kryterium dochodowego powinien wystąpić co najmniej jeden z powodów wymienionych w art. 7 pkt 2-15.

W ustawie o pomocy społecznej wymienia się kilka rodzajów świadczeń pieniężnych:

- **zasilek stały**, który przysługuje osobom pełnoletnim, niezdolnym do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnym do pracy: samotnie gospodarującym, jeżeli ich dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej (**542 zł**) oraz osobom pozostającym w rodzinie, jeżeli ich dochód jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie (**456 zł**),

- **zasilek okresowy** przysługujący w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień z innych systemów zabezpieczenia społecznego, osobom, których dochód nie przekracza odpowiedniego kryterium dochodowego,
- **zasilek celowy**, który może być przyznany w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu. Wysokość tego zasiłku nie została w ustawie określona kwotowo. Zależy od sytuacji danej rodziny ale także od możliwości finansowych ośrodka pomocy społecznej.

Decydujące znaczenie w przypadku osób starających się o pomoc w ośrodku pomocy społecznej ma dochód osoby lub rodziny, która ubiega się o świadczenie.

Gdy otrzymywany dochód przewyższy kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, wówczas pomimo innych istniejących przyczyn (np. niepełnosprawność, ciężka choroba) osoba lub rodzina nie spełnia jednego z warunków do ich uzyskania. Albowiem w ustawie o pomocy społecznej wskazano, że uprawnienia do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej mają osoby i rodziny, które łącznie spełniają te dwa warunki (art. 8 ust1).

Ponadto dla osób przekraczających ustawowe kryterium dochodowe ustawodawca przewidział (na podstawie art. 41 cytowanej wyżej ustawy), możliwość przyznania w szczególnie uzasadnionych przypadkach bezzwrotnego specjalnego zasiłku celowego lub zasiłku celowego, okresowego, pomocy rzeczowej, pod warunkiem zwrotu części lub całości kwoty zasiłku lub wydatków na pomoc rzeczową. O tym, czy w danej sprawie zachodzi „przypadek szczególnie uzasadniony” decyduje kierownik ośrodka, po zbadaniu okoliczności sprawy.

Przyznanie świadczeń z pomocy społecznej następuje w formie decyzji administracyjnej, podejmowanej przez kierownika ośrodka pomocy społecznej na podstawie rodzinnego wywiadu środowiskowego, który przeprowadza pracownik socjalny. Od decyzji ośrodka służy odwołanie do samorządowego kolegium odwoławczego, zgodnie z pouczeniem.

Wyjaśniam także, że dla osób które nie kwalifikują się do uzyskania renty lub emerytury z funduszu ubezpieczeń społecznych, istnieje możliwość przyznania zasiłku stałego z pomocy społecznej, o ile spełniają kryteria do otrzymania tego typu świadczenia.

W opisaney sytuacji Pani Wiktorii i Jej męża dochód 2-osobowej rodziny stanowi emerytura Pani Wiktorii i zasiłek pielęgnacyjny męża. W oświadczeniu Pani Senator nie jest podana kwota emerytury Pani Wiktorii. Można przypuszczać, że dochód tych Państwa prawdopodobnie przekracza ustawowe kryterium.

Jednocześnie informuję, że w katalogu świadczeń oferowanych przez ośrodki pomocy społecznej wymienia się też świadczenia niepieniężne, jak np. usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze, które mogą być przyznane osobie, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona lub rodzina nie może takiej pomocy zapewnić.

Natomiast w wypadku, kiedy osoba wymaga całodobowej opieki, z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie może samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu i nie można jej zapewnić pomocy w formie usług opiekuńczych, ma prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej (art. 54 ust.1 ustawy o pomocy społecznej).

Osoba wymagająca wzmożonej opieki medycznej kierowana jest do zakładu opiekuńczo-leczniczego lub placówki pielęgnacyjno-opiekuńczej.

Przekazuję również, że brak środków finansowych bądź niski dochód osoby (np. tylko zasiłek pielęgnacyjny) nie stanowią przeszkody w umieszczeniu jej w domu pomocy społecznej lub zakładzie opiekuńczo leczniczym.

Dokumenty w sprawie umieszczenia w domu pomocy społecznej składa się w ośrodku pomocy społecznej. Decyzję o skierowaniu i decyzję ustalającą odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej wydaje organ gminy właściwej dla tej osoby w dniu jej kierowania do domu pomocy społecznej. Natomiast decyzję o umieszczeniu w domu pomocy społecznej wydaje organ gminy prowadzącej dom lub starosta powiatu prowadzącego dom pomocy społecznej.

Pobyt w domu pomocy społecznej jest odpłatny do wysokości średniego miesięcznego kosztu utrzymania.

Obowiązani do wnoszenia opłaty za pobyt w domu pomocy społecznej są w kolejności:

- 1) mieszkaniec domu – nie więcej niż 70% swojego dochodu,
- 2) małżonek, zstępni przed wstępnymi – zgodnie z umową zawartą w trybie art. 103 ust.2 ustawy o pomocy społecznej. Ustawa nie określa sztywno wysokości opłaty za pobyt członka rodziny w domu pomocy społecznej,
- 3) gmina, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej – w wysokości różnicy między średnim kosztem utrzymania w domu pomocy społecznej a opłatami wnoszonymi przez w/w osoby.

W przedstawionej przez Panią Senator sytuacji, dochodem męża Pani Wiktorii jest Jego zasiłek pielęgnacyjny, z którego (w wypadku skierowania do domu pomocy społecznej) wnosiłby odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej w wysokości 70% swojego świadczenia. W drugiej kolejności obowiązek wnoszenia opłaty ciąży na małżonce, zstępnych (dzieciach, wnuczkach) przed wstępnymi (rodzicach, dziadkach), ponieważ odpłatność wnoszona przez męża Pani Wiktorii (mieszkańca domu) nie pokryje w pełni średniego miesięcznego kosztu utrzymania w placówce.

W trzeciej kolejności w/w obowiązek ciąży na gminie, z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej, ale tylko wtedy, gdy odpłatność wnoszona przez mieszkańca domu i jego rodzinę nie pokrywa w pełni średniego miesięcznego kosztu utrzymania w domu pomocy społecznej.

Kwestie dotyczące zakładów opiekuńczo-leczniczych (kierowania, umieszczania, odpłatności) nie znajdują się w gestii resortu pracy i polityki społecznej lecz resortu zdrowia. Jednak podobnie jak w przypadku domów pomocy społecznej, niski dochód osoby lub jego brak nie jest barierą uniemożliwiającą umieszczenie w tej placówce.

Reasumując powyższe, należy zauważyć, że osoby niepełnosprawne, ciężko chore nie pozostają bez wsparcia organów publicznych w rozwiązaniu ich trudnej sytuacji życiowej. System pomocy społecznej obejmuje jednak przede wszystkim osoby i rodziny najuboższe ekonomicznie.

W ramach systemu pomocy społecznej, w oparciu o posiadane do dyspozycji środki finansowe, udzielana jest możliwie najbardziej efektywna pomoc społeczna uwzględniająca zarówno niedostatek materialny osób i rodzin, jak i ich skomplikowaną sytuację socjalną.

Elżbieta Seredyn
PODSEKRETARZ STANU
Elżbieta Seredyn